

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 10 października 2014r skierowanym przeciwko G. B. powódki M. S. (1) i I. K. (1) wniosły o:

- zakazanie pozwanej G. B. rozpowszechniania nieprawdziwej informacji, że powódki M. S. (1) i I. K. (1) pełniąc funkcję w zarządzie Wspólnoty Mieszkaniowej położonej w Ł. przy ul. (...) okradają Wspólnotę Mieszkaniową położoną w Ł. przy ul. (...),
- nakazanie pozwanej G. B. wywieszenia na tablicach ogłoszeń we wszystkich klatkach w budynku przy ul. (...) na okres 14 dni podpisanego własnoręcznie przez pozwaną G. B. pisemnego oświadczenia, w formacie nie mniejszym niż format A4 (przy użyciu czcionki nie mniejszej niż 26 pt), o następującej treści: „G. B. przeprosza i wyraża ubolewanie, że naruszyła dobre imię M. S. (1) i I. K. (1) poprzez publiczne rozpowszechnianie niezgodnej z prawdą informacji, że M. S. (1) i I. K. (1) okradają Wspólnotę Mieszkaniową położoną w Ł. przy ul. (...) i zobowiązuje się do niepodejmowania takich działań w przyszłości.”,
- zasądzenie od pozwanej G. B. na rzecz Fundacji (...) wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego i Rejestru Organizacji (...) pod numerem KRS (...) kwoty 1.000 zł, płatnej w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku, tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powódki M. S. (1),
- zasądzenie od pozwanej G. B. na rzecz Fundacji (...) wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego i Rejestru Organizacji (...) pod numerem KRS (...) kwoty 1.000 zł, płatnej w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku, tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powódki I. K. (1).

W uzasadnieniu pozwu powódki podniosły, iż w podczas zebrania wspólnoty Mieszkaniowej (...) przy ul. (...) w Ł. w dniu 28 marca 2014r w obecności kilkudziesięciu osób (właściciele lokali) pozwana publicznie zarzuciła, że powódki będące członkami zarządu Wspólnoty okradły Wspólnotę. Pozwana wśród członków Wspólnoty nadal rozpowszechnia nieprawdziwą informację, że powódki okradają Wspólnotę. Takie niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy twierdzenia pozwanej – zarzucanie powódkom popełnienia przestępstwa kradzieży – stanowią pomówienie powódek o takie postępowanie, które naraża je na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania funkcji członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej.

(pozew – k. 2-5)

Pozwana G. B. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana podała, że na zebraniu wspólnoty przedstawiła jedynie zarządowi i zarządcy zarzut niegospodarności i wносиła o zmianę porządku obrad, zaprzeczyła jednak, aby naruszyła dobra osobiste powódek.

Na rozprawie w dniu 25 maja 2015r powódki podtrzymały swoje żądania, wniosły też o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódek kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(stanowiska procesowe stron – k. 88)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. S. (1) i I. K. (1) oraz G. B. są członkami Wspólnoty Mieszkaniowej (...) położonej w Ł. przy ul. (...). Powódki są członkami zarządu tej Wspólnoty. Powódki były również członkami zarządu tej Wspólnoty w marcu 2014 roku. Zarząd liczył wówczas czterech członków.

(niesporne)

W dniu 28 marca 2014r odbyło się zebranie Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) w Ł. w sali Szkoły Podstawowej nr (...) w Ł.. Na zebraniu było kilkunastu właścicieli lokali mieszkalnych oraz przedstawiciel zarządcy.

(protokół zebrania – k. 52, lista obecności k. 44-46)

Na zebranie to stawily się powódki, przysła również pozwana. Powódki siedziały obok siebie, pozwana siedziała trochę dalej, bokiem do powódek, ale w odległości nie większej niż 3 metry od powódek.

(zeznania powódki I. K. – rozprawa z dnia 25 maja 2015r czas 00:49:21-01:23:39 k. 83-85, zeznania pozwanej – rozprawa z dnia 25 maja 2015r czas 01:32:18-01:57:10 k. 86-88)

Przedmiotem zebrania było podsumowanie roku 2013, złożenie sprawozdania z działalności zarządu oraz ustalenie planu finansowego i rzeczowego na rok 2014. Zebranie otworzył przedstawiciel zarządcy – D. U.. Ponieważ na zebraniu reprezentowanych było poniżej połowy udziałów, zarządca poinformował obecnych o konieczności indywidualnego zbierania głosów, aby uchwały zostały podjęte.

Najpierw zarządca przedstawiał sprawozdanie z działalności Wspólnoty, zarządu i zarządcy w 2013 roku i podczas tego omawiania w pewnym momencie G. B. wstała i zaczęła mówić coś o działaniach zarządcy, dokonywać ich oceny.

(zeznania świadka D. N.-U. – protokół rozprawy z dnia 9 marca 2015r czas 00:07:28-00:35:52 k. 62-63)

Chciała też, aby zmienić porządek obrad i wprowadzić do niego uchwałę o odwołaniu zarządu i zarządcy.

(zeznania powódki I. K. – rozprawa z dnia 25 maja 2015r czas 00:49:21-01:23:39 k. 83-85)

Zarządca powiedział jej, iż właściciele będą mogli wypowiadać się po przedstawieniu całego sprawozdania.

(zeznania świadka D. N.-U. – protokół rozprawy z dnia 9 marca 2015r czas 00:07:28-00:35:52 k. 62-63)

Wówczas pozwana zwróciła się w stronę M. S. (1) i I. K. (1) i powiedziała, że one okradły Wspólnotę. Słowa te były skierowane do powódek, pozwana przy ich wypowiedzaniu zrobiła nadto taki ruch ręką wskazując na powódki. I. K. (1) spytała, w jaki sposób, okradły one Wspólnotę. Pozwana nie odpowiedziała, na czym miała polegać ta kradzież, powtarzała jedynie, że ona ma wszystko spisane i zgłoszone do prokuratury i w odpowiednim momencie zebrania odczyta swoje zarzuty.

(zeznania świadków protokół rozprawy z dnia 9 marca 2015r: D. N.-U. – czas 00:07:28-00:35:52 k. 62-63, L. P. czas 00:36:14-00:44:06 k. 63-64, K. N. – czas 00:44:17-00:58:33 k. 64, zeznania powódki I. K. – rozprawa z dnia 25 maja 2015r czas 00:49:21-01:23:39 k. 83-85 oraz zeznania powódki M. S. – rozprawa z dnia 25 maja 2014r czas 01:23:39-01:32:18 k. 85-86)

Po wypowiedzeniu przez pozwaną tych słów na sali zapanował pewien chaos i harmider, mówił zarządca, powódki, pozwana, odzywały się też inne osoby obecne na sali.

(zeznania świadka L. P. - protokół rozprawy z dnia 9 marca 2015r czas 00:36:14-00:44:06 k. 63-64, zeznania powódki I. K. – rozprawa z dnia 25 maja 2015r czas 00:49:21-01:23:39 k. 83-85)

G. B. miała uwagi dotyczące rozliczania zużycia wody w ramach tzw. części wspólnych oraz uwagi dotyczące wymiany zaworów grzewczych i rozliczenia starych zaworów.

(zeznania świadków – protokół rozprawy z dnia 9 marca 2015r: K. N. – czas 00:44:17-00:58:33 k. 64, S. J. – czas 00:58:46- 01:06:19 k. 64, zeznania pozwanej – rozprawa z dnia 25 maja 2015r czas 01:32:18-01:57:10 k. 86-88)

Potem zarządca zaczął kontynuować swoje sprawozdanie. Podczas jego wygłaszania pozwana jeszcze kilkakrotnie wstawała i przerywała. Mówiła o tym, że ma spisane zarzuty, ale nie chciała ich odczytać. Niektórzy z właścicieli niecierpliwili się i mówili pozwanej, żeby albo podała lub odczytała te zarzuty, albo żeby nie przerywała zabrania.

(zeznania świadków protokół rozprawy z dnia 9 marca 2015r: D. N.-U. – czas 00:07:28-00:35:52 k. 62-63, K. N. – czas 00:44:17-00:58:33 k. 64, S. J. – czas 00:58:46-01:06:19 k. 64))

Podczas głosowania nad absolutorium pozwana głosowała za przyjęciem tego absolutorium.

Do końca zebrania pozwana nie przedstawiła swoich zarzutów wobec powódek.

(zeznania świadka D. N.-U. – protokół rozprawy z dnia 9 marca 2015r: czas 00:07:28-00:35:52 k. 62-63)

G. B. opuściła zebranie wcześniej, nie była do końca.

(zeznania powódki I. K. – rozprawa z dnia 25 maja 2015r czas 00:49:21-01:23:39 k. 83-85)

I. K. (1) i M. S. (1) poczuły się urażone słowami G. B., że okradły Wspólnotę.

Powódki chciały zrezygnować z członkostwa w zarządzie, ale na prośbę innych współwłaścicieli ostatecznie nie uczyniły tego.

Powódki nie miały żadnej sprawy karnej o kradzież na szkodę Wspólnoty Mieszkaniowej.

(zeznania powódki I. K. – rozprawa z dnia 25 maja 2015r czas 00:49:21-01:23:39 k. 83-85 oraz zeznania powódki M. S. – rozprawa z dnia 25 maja 2014r czas 01:23:39-01:32:18 k. 85-86)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił głównie w oparciu o zeznania powódek oraz świadków D. N.-U., L. P., K. N. i S. J. oraz powołane wyżej dokumenty. Dokumenty te w zakresie ustalonych faktów sąd uznał za wiarygodne.

Oceniając zeznania pozwanej G. B. i świadka M. K. sąd nie dał im wiary w zakresie, w jakim podawały, że pozwana nie wypowiedziała do powódek słów o okradzeniu wspólnoty, a jedynie zgłaszała zarzuty niegospodarności wobec zarządu i zarządcy. Zeznania te w tym zakresie pozostają w sprzeczności z zeznaniami powódek oraz świadków D. N.-U., L. P. oraz K. N., którzy w sposób spójny i uzupełniający się przedstawili przebieg tej części wystąpienia pozwanej na zebraniu wspólnoty w dniu 28 marca 2014r. Zeznania świadka Z. H. w sumie niewiele wniosły do sprawy, gdyż świadek nie była na zebraniu, a w zakresie dotyczącym otrzymania jakiejś gratyfikacji materialnej przez I. K. sąd uznał je za niewiarygodne. Powódka zaprzeczyła, aby za działania w ramach zarządu otrzymywała jakiegokolwiek prezenty.

Za niewiarygodne sąd uznał również zeznania powódki I. K. co do przekazania jej przez pozwaną kartki ze spisаныmi zarzutami i rozprowadzania przez pozwaną poza zebraniem zarzutów o okradzeniu wspólnoty. W tym zakresie zeznania te pozostały gołosłowne. Żaden ze świadków wskazywanych przez powódki nie potwierdził, aby pozwana po zebraniu publicznie głosiła, że powódki okradają wspólnotę czy ją okradły. Powódki nie przedstawiły też rzekomej kartki wręczonej jednej z nich przez pozwaną ze spisаныmi zarzutami.

Sąd oddalił wnioski dowodowe pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków M. W. i P. B. oraz o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego księgowego, jako dotyczące okoliczności nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia. Przedmiotem osądu w niniejszej sprawie było bowiem konkretne zarzucane pozwanej działanie – wypowiedzanie się przez nią o okradaniu wspólnoty przez powódki, a nie badanie prawidłowości rozliczeń wody czy zarządu wspólnotą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Roszczenia swoje powódki wywodzą z przepisów o ochronie dóbr osobistych.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka podlegają ochronie prawnej. Przepis ten nie zawiera zamkniętego katalogu tych dóbr. Zalicza do nich między innymi cześć (godność). Dowód, że dobro osobiste zostało naruszone lub zagrożone, ciąży na osobie poszukującej ochrony prawnej, czyli w niniejszej sprawie na powódkach.

Z treści pozwu wynika, iż powódki upatrują w działaniach pozwanej naruszenia takich dóbr osobistych jak godność, cześć, dobre imię powódek poprzez podanie na zebraniu Wspólnoty Mieszkaniowej w dniu 28 marca 2014r nieprawdziwej informacji, że powódki okradają Wspólnotę oraz późniejszego publicznego rozpowszechniania tej nieprawdziwej informacji.

Cześć, dobre imię człowieka są pojęciami obejmującymi wszystkie dziedziny jego życia osobistego, zawodowego i społecznego. Naruszenie czci może nastąpić poprzez pomówienie o ujemne postępowanie w życiu osobistym i rodzinnym, jak i przez zarzucenie niewłaściwego postępowania w życiu zawodowym czy społecznym. Chodzi więc o pomówienie osoby o takie postępowanie lub właściwości, które mogą ją poniżyć w opinii publicznej. Według poglądów judykatury i piśmiennictwa pojęcie „czci” ma dwa aspekty – zewnętrzny rozumiany jako dobre imię, dobra sława i – wewnętrzny odpowiadający pojęciu godności osobistej, wyobrażeniu o własnej wartości (uchwała SN z dn. 8.06.1971r III PZP 12/71, OSNCP 1971/11/188, wyrok SN z dn. 25.04.1989r I CR 143/89, OSPiKA 1990, poz. 330). Godność osobista jest sferą osobowości, która konkretyzuje się w poczuciu własnej wartości człowieka i oczekiwaniu szacunku ze strony innych ludzi. Poczucie to, które jest istotnym elementem psychiki człowieka, kształtowane jest przez szereg różnych okoliczności zewnętrznych i jest uwarunkowane historycznie i kulturowo. Jego postawa i rozmiar w istotny sposób zależą od innych cech psychiki człowieka i od całokształtu jego osobowości. Powoduje to zróżnicowanie poczucia własnej wartości człowieka i naruszenia jego godności (por. wyrok SN z dn. 7.11.2000r, I CKN 1149/98, Lex nr 50831). Ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, jakim jest stan uczuć, cześć, godność osobista, nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości zainteresowanego, ta bowiem może być szczególnie duża z uwagi na cechy osobnicze, uwarunkowania chorobowe itp. Innymi słowy nie może to być ocena subiektywna (tak SN w wyroku z dnia 11.03.1997r, III CKN 33/97, dodatek Prawa i (...) styczeń 2000, str. 12 i nast.). Ocena ta powinna być zatem zobiektywizowana, czyli uwzględniająca powszechnie przyjmowane normy postępowania.

W ocenie sądu wypowiedziane przez pozwaną na zebraniu Wspólnoty Mieszkaniowej (...) położonej w Ł. przy ul. (...) w dniu 28 marca 2014r pod adresem powódek słowa, że okradły one Wspólnotę, naruszały dobre imię powódek. Nie jest to jedynie wyraz nadmiernej wrażliwości powódek, skoro inne osoby obecne na tym zebraniu jednoznacznie odebrały słowa pozwanej jako ewidentne postawienie powódkom zarzutu kradzieży na szkodę Wspólnoty i chciały, aby pozwana przedstawiła uzasadnienie swoich zarzutów, skoro już stawia takowe. Zarzucenie komuś kradzieży to bardzo poważny zarzut, jako że jest on sankcjonowany przez przepisy kodeksu karnego jako występki, za który grożą stosowne kary. W odbiorze społecznym zarzut taki oceniany jest jako zachowanie bardzo niewłaściwe. Tymczasem – co należy podkreślić – powódki nie zachowały się w sposób, który im pozwana przypisała, to znaczy nie okradły Wspólnoty, a w każdym razie pozwana nie wykazała takiej okoliczności. To na niej zaś jako sprawcy naruszenia dobra osobistego ciążył obowiązek obalenia domniemania bezprawności działania wynikającego z art. 24 k.c. Z tego względu to powyższe zachowanie pozwanej narusza cześć i dobre imię powódek. Przypisuje im bowiem bardzo naganne działanie, które naraziło Wspólnotę Mieszkaniową, której powódki były członkami zarządu, na straty majątkowe. Naraziło to powódki również na utratę szacunku ze strony innych osób, co jest szczególnie istotne, jako że nadal są one członkami zarządu Wspólnoty.

Działanie pozwanej polegające na podaniu w dniu 28 marca 2014r na zebraniu Wspólnoty Mieszkaniowej do publicznej wiadomości nieprawdziwej informacji o postępowaniu powódek uznać należy za bezprawne. Przede wszystkim podnieść należy, iż przepis art. 24 § 1 k.c. wprowadza domniemanie bezprawności działania osoby naruszającej dobra osobiste. Oznacza to, że dochodzący ochrony nie musi udowadniać tej przesłanki, na sprawcy natomiast ciąży obowiązek wykazania, że jego działania były zgodne z prawem. W tej sytuacji, aby uwolnić się od odpowiedzialności pozwana winna obalić to domniemanie, czyli wykazać, że jej działanie nie było bezprawne, gdyż

np. podana informacja była prawdziwa. Jak to wyżej wskazano, pozwana nie obaliła ciężącego na niej domniemania bezprawności działania.

Reasumując uznać należało, iż doszło do naruszenia dóbr osobistych M. S. (1) i I. K. (1) w postaci ich godności, czci i dobrego imienia, a odpowiedzialność prawną za to naruszenie - zgodnie z art. 24 k.c. - ponosi pozwana jako autorka nieprawdziwej wypowiedzi.

Podkreślić przy tym należy, iż powódki w niniejszym procesie wykazały jedynie, że pozwana podała nieprawdziwą informację o działaniach powódek na zebraniu Wspólnoty Mieszkaniowej (...) przy ul. (...) w Ł. w dniu 28 marca 2014r. Powódki nie wykazały zaś, aby pozwana tę konkretną, nieprawdziwą informację rozpowszechniała publicznie poza tym zebraniem, innymi słowy wypowiadała takie treści również później. Ma to istotny wpływ na zakres odpowiedzialności pozwanej.

Wobec naruszenia dóbr osobistych powódek poprzez wypowiedzenie określonych nieprawdziwych informacji, Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, iż pozwana powinna przeprosić powódki. Forma przeprosin winna być adekwatna do wagi naruszonego dobra osobistego. Sąd nakazał więc – zgodnie z żądaniem pozwu, pozwanej G. B. wywieszenie na tablicach ogłoszeń we wszystkich klatkach w budynku przy ul. (...) na okres 14 dni podpisanego własnoręcznie przez pozwaną pisemnego oświadczenia w formacie A4 przy użyciu czcionki 26 pt o następującej treści: „G. B. przeprasza i wyraża ubolewanie, że naruszyła dobre imię M. S. (1) i I. K. (1) poprzez publiczne podanie na zebraniu Wspólnoty Mieszkaniowej (...) przy ul. (...) w Ł. w dniu 28 marca 2014r nieprawdziwej informacji, że M. S. (1) i I. K. (1) okradają Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. (...) w Ł. i zobowiązuje się do nie podejmowania takich działań w przyszłości”. Wywieszenie takiego oświadczenia na tablicach ogłoszeń w klatkach budynku przy ul. (...) jest adekwatne do wagi naruszenia, skoro doszło do niego na zebraniu Wspólnoty tej właśnie nieruchomości.

Określając treść oświadczenia pozwanej sąd dokonał pewnej modyfikacji tego oświadczenia w stosunku do żądania pozwu. Jak już wcześniej wskazano, pozwana wypowiedziała nieprawdę informację na zebraniu Wspólnoty, a zatem sąd zobowiązał ją do przeproszenia powódek za podanie tej informacji właśnie na zebraniu Wspólnoty Mieszkaniowej (...) przy ul. (...) w Ł. w dniu 28 marca 2014r. Brak było natomiast podstaw, aby zobowiązywać pozwaną do złożenia oświadczenia o przeproszeniu powódek za rozpowszechnianie nieprawdziwej informacji. Powódki nie wykazały bowiem, aby pozwana rozpowszechniała publicznie taką informację. W tym zakresie więc żądanie pozwu podlegało oddaleniu.

Oddaleniu podlegało również żądanie powódek o zakazanie pozwanej rozpowszechniania nieprawdziwej informacji, że powódki okradają Wspólnotę. Jak już podkreślano kilkakrotnie, powódki nie wykazały, że pozwana rozpowszechnia taką informację. Stąd brak podstaw do zapewnienia powódkom w tym zakresie ochrony prawnej.

Powódki wystąpiły nadto z żądaniem zapłaty stosownej kwoty pieniężnej na wskazany cel społeczny (art. 24 § 1 k.c.).

Żądanie to co do zasady Sąd Okręgowy uznał za uzasadnione. Jednakże kwotę żądania uznano za wygórowaną. Zważywszy na jednorazowość naruszenia dóbr osobistych powódek (jednorazowe podanie nieprawdziwej informacji), niepowtarzanie się tego naganego zachowania pozwanej, w istocie nie wystąpienie po stronie powódek bardzo dotkliwych skutków związanych z doznany naruszeniem (powódki nadal bowiem pełnią funkcje w zarządzie wspólnoty), za odpowiednią kwotę na cel społeczny sąd uznał kwoty po 500 zł za naruszenie dóbr osobistych każdej z powódek i takie też kwoty zasądził od pozwanej na rzecz podmiotu wskazanego przez nie za naruszenie dóbr osobistych każdej z powódek na podstawie art. 24 § 1 k.c. w związku z art. 448 k.c.

W pozostałym zakresie w odniesieniu do tego żądania oraz wskazanych wyżej żądań niematerialnych powództwa zostały oddalone.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. znosząc je wzajemnie między stronami wobec częściowego uwzględnienia zarówno żądań niematerialnych jak materialnych. Żądanie materialne uwzględnione zostało w

połowie w odniesieniu do każdej z powódek, uwzględnione zostało również praktycznie w całości jedno z żądań niematerialnych.

Mając na uwadze treść art. 102 k.p.c. sąd nie obciążył pozwanej nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódek – r.pr. E. P..

24.06.2015r.